

Hoofdstuk 7

Van de voorzienigheid

Behandeling in 3 lessen

1. Omschrijving en daden van de voorzienigheid
 - Behandeling v/a 1 t/m 5
 - Leren v/a 1 t/m 7
2. Onderwerpen van de voorzienigheid
 - Behandeling v/a 6 t/m 14
 - Leren v/a 8 t/m 14
3. Voorzienigheid en verantwoordelijkheid (van de mens)
 - Behandeling v/a 15 t/m 20
 - Leren 15 t/m 20

Van de voorzienigheid (1)

- Bij behandeling Hfd. 4 gewezen op Gods besluiten
- **Wat God besloten heeft werkt Hij ook uit**
 - *Ps. 33:11: Maar de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid*
- Gods werken worden onderscheiden in:
 1. Werken naar binnen
 - Zijn gericht op Gods Wezen en op de Drie Personen in het Goddelijk Wezen
 2. Werken naar buiten; te onderscheiden in:
 - a) Inblijvende werken = Gods besluiten zelf
 - b) Uitgaande werken = uitwerking van Gods besluiten
- 2. Uitgaande werken naar buiten:
 - A. Gods werken in de natuur (Hfd 6 en 7)
 - B. Gods werken in de genade (Hfd. 11 t/m 21)
- A. Gods werken in de natuur:
 - Schepping (behandeld in Hfd. 6)
 - Voorzienigheid (nu aan de orde)

Van de voorzienigheid (2)

- Op de 7^e dag rustte God van de schepping
- Voorzienigheid begon waar schepping ophield (v/a 1)
 - Daarop wees de Heere Jezus
 - *Joh. 5:17: Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook.*
 - Kantt. 12: in het onderhouden en regeren van alle creaturen.
- Schepping en voorzienigheid op elkaar betrokken
 - Schepping
 - *Kol. 1:16: Want door Hem zijn alle dingen geschapen...,*
 - Voorzienigheid
 - *Kol 1:17: ... en alle dingen bestaan tezamen door Hem.*
 - Kantt. 38: alzo daar maar een enig God is, Die hemel en aarde geschapen heeft en onderhoudt
- Verschil schepping en voorzienigheid:
 - Schepping is een almachtige daad van Gods wil
 - Voorzienigheid is een voortdurend werk van God

Van de voorzienigheid (3)

- **Wat is de voorzienigheid van God?**
 - Die almachtige en overalteenwoordige kracht van God, waardoor Hij hemel en aarde naar Zijn eeuwige raad onderhoudt, Zijn medewerking verleent en regeert
 - NGB Art. 13: Wij geloven dat die goede God, nadat Hij alle dingen geschapen had, deze niet heeft laten varen, noch aan het geval of de fortuin overgegeven, maar ze naar Zijn heiligen wil alzo stiert en regeert
 - H.C. v/a 27: door welke Hij hemel en aarde, mitsgaders alle schepselen, gelijk als met Zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert.
- **Vereist een zekere voorkennis van wat geschieden zal**
 - *Hand. 2:23: Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde,*
 - **Het besluit van God erover**
 - *Hand. 4:28: Om te doen al wat Uw hand en Uw raad tevoren bepaald had dat geschieden zou*
 - **Uitvoering ervan in de tijd**
 - *Efe. 1:11: Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil*

Van de voorzienigheid (4)

- Woord ‘voorzienigheid’ niet in de Bijbel
 - Wel in de vorm van een werkwoord
 - *Gen. 22:8: God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon.*
 - *Gen. 22:14: Op den berg des HEEREN zal het voorzien worden*
 - Hebr. 11:40: Alzo God wat beters over ons voorzien had
- De Bijbel drukt het uit als Gods:
 - weg(en) (Ps. 77:14 en Jes. 58:8)
 - regering (Ps.93:1)
 - opzicht (Job 10:12)
 - daad (Jes. 28:29)
 - verordeningen (Ps. 119:91)
 - hand (Han. 4:28)
 - dragen (Hebr. 1:3)
 - zorgen (1 Petr .5:7)
 - En het werk des Vaders (Joh. 5:17) enz. enz.

Van de voorzienigheid (5)

- Voorzienigheid gaat over alle dingen (v/a 6)
 - Werkelijk over ALLE dingen
 - Ook ons denken, willen en handelen
 - *Bedenkingen daartegen komen vanaf v/a 7 aan de orde*
 - Bijzonder de dingen tot zaligheid uitverkorenen
 - *Rom. 8:28: En wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn*
- Voorzienigheid voor goed begrip onderscheiden:
 1. Algemene voorzienigheid
 - Gaat over al het geschapene
 - Luk. 12:6: Worden niet vijf musjes verkocht voor twee penningskens?
 2. Bijzondere voorzienigheid
 - Gaat over de redelijke schepselen
 - *Matth. 5:45: want Hij doet Zijn zon opgaan over bozen en goeden*
 3. Zeer bijzondere voorzienigheid
 - Gaat over de uitverkorenen
 - *Luk. 12:29-34: en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.*

Van de voorzienigheid (6)

- Betekenis van de algemene voorzienigheid
- Is het Koninkrijk van Gods macht, der natuur en van de algemene voorzienigheid
 - *Psalm 103:19: en Zijn Koninkrijk heerst over alles.*
 - Hij wordt genoemd:
 - Koning der heidenen (Jer. 10:7)
 - Heere des hemels en der aarde (Matth. 11:25)
 - Koning der koningen en Heere der heren (Openb. 19:16)
 - Alle mensen zijn onderdanen van dat Koninkrijk
 - Alle overheden Hem onderworpen
 - *Spr. 8:15: Door Mij regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid.*
 - Alle overheden regeren bij de 'gratie Gods'
 - *Rom. 13: 4: Want zij is Gods dienares*
 - Kantt. Dat is, van God gesteld, om als een instrument Gods u te dienen
 - In dat Koninkrijk gelden Gods wetten
 - *Pred. 12:12: Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen.*
 - *Rom. 14:11: voor Mij zal alle knie buigen, en alle tong zal God belijden.*

Van de voorzienigheid (7)

- Daden in Gods voorzienigheid
 - Hellenbroek noemt er drie (v/a 2)
 - 1. Onderhouding
 - 2. Medewerking
 - 3. Regering
 - Toch is dat een en dezelfde voorzienigheid
- Niet te scheiden – wel te onderscheiden
 - Onderhouding ziet op het wezen van de schepselen
 - Medewerking op het werk of handelingen van de schepselen
 - Regering op het einddoel wat God beoogd heeft
- De Heidelberger Catechismus lijkt 2 daden te noemen
 - H.C. v/a 27: gelijk als met Zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert
 - Dus alleen onderhouding en regering?
 - Medewerking wordt wel inhoudelijk genoemd
 - H.C. v/a 28: dat zij tegen Zijn wil zich noch roeren, noch bewegen kunnen
 - Hetzelfde vinden we in Calvijn's Institutie I.16

Van de voorzienigheid (8)

1. Onderhouding (v/a 3) *(bespreking tegenwerpingen in les 2 en 3)*
 - Almachtige en alomtegenwoordige werking van God, zoals Hij alle dingen in hun wezen laat, zolang Hij het wil
 - *Rom. 17:28: Want in Hem leven wij en bewegen ons*
 - *Psalm 104:27-29: Zij alle wachten op U, dat Gij hun hun spijs geeft te zijner tijd.*
 - Onderhouding niet slechts bewaring voor ondergang
 - Dit leren de pelagianen en remonstranten
 - Is gevolg van hun leer van de vrije wil
 - Geen lijdelijk toelaten maar positief doen voortbestaan
 - *Neh. 9:6: en Gij maakt die alle levend*
 - Kantt. 15: Dat is, Gij onderhoudt hen in hun wezen
 - Zonder deze Goddelijke onderhouding
 - Vervallen alle schepselen onmiddellijk tot stof
 - (zoals een steen uit de hand valt als iemand die loslaat)
 - *Job 6:9: En dat het God liefde dat Hij mij verbrijzelde, Zijn hand losliet en een einde met mij maakte*

Van de voorzienigheid (9)

1. Onderhouding: a) onmiddellijk of b) middellijk

a) Onmiddellijke onderhouding

- Zonder enig tussenkomend middel
 - Hemellichamen, engelen, zielen van mensen

b) Middellijke onderhouding

- Gewoon: Door gebruik van middelen zoals spijs en drank
- Buitengewoon:
 - Op bijzondere wijze
 - Israël tijdens de woestijnreis
 - Mozes op de berg
 - Jongelingen in de oven
 - Elia die gespijzigd werd door de raven
 - Door bijzondere (geringe) middelen
 - Verlossing van Israël door Gideon met slechts 300 man
- Les hieruit: Niet op de middelen ons vertrouwen stellen
 - *Matth. 19:26: maar bij God zijn alle dingen mogelijk.*

Van de voorzienigheid (10)

2. Medewerking (v/a 4) *(bespreking tegenwerpingen in les 2 en 3)*
 - Almachtige en alomtegenwoordige kracht van God, waardoor hij medewerkend invloeit in alle daden van de schepselen
 - Geen samenwerking tussen God en het schepsel
 - Maar volstrekte afhankelijkheid van het schepsel
 - *Phil. 2:13: Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen*
 - Neemt vrijheid van schepsel niet weg (zie ook v/a 15)
 - God handelt naar natuur en aard van de schepselen
 - Met dode stof op natuurlijke wijze
 - Niet zoals Deïsten stellen dat God de wereld geschapen heeft en het verdere verloop overlaat aan de natuurwetten
 - Maakt de mens gewillig
 - *Spr. 21:1: Des konings hart is ¹in de hand des HEEREN, als waterbeken; Hij neigt het tot al wat Hij wil*
 - en leert afhankelijkheid
 - *Jak. 4:15: Indien de Heere wil en wij leven zullen, zo zullen wij ...*

Van de voorzienigheid (11)

3. Regering (v/a 5) (*bespreking tegenwerpingen in les 2 en 3*)

- Almachtige kracht van God waardoor hij alles bestuurt tot het door Hem Zelf bepaald einde

- *Psalm 115:3: Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt*

A. Buitengewone regering = door wonderen

B. Gewone regering = natuurlijk of zedelijk van aard

- Buiten hun weten om (levensloze dingen en redeloze schepselen

- *Joz. 10:28: De HEERE nu opende den mond der ezelin*

- Soms tegen eigen wil en voornemen in

- Goddelozen (Farao, Sanherib, enz.)

- *Rom. 9:17: Want de Schrift zegt tot Farao: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou,*

- Ook Gods volk

- *Hand. 16:6-7: ... poogden zij naar Bithynië te reizen; en de Geest liet het hun niet toe*

Van de voorzienigheid (12)

- Voorbeelden Gods regering
 - Door bepaalde personen of voorwerpen
 - Broers die Jozef als slaaf verkochten (Gen. 37 en 50)
 - Simei die David vloekte (2 Sam. 16:10)
 - Achabs leugenprofeten (1 Kon. 22:23)
 - Door de maat van de werken van schepselen te bepalen
 - Duivel die beperkt werd (Job 1:12)
 - Intoming woeden van tirannen (Sanherib, Herodes enz.)
 - Door gebruik natuurelementen (aardbevingen, bliksem, hagel, vuur, water enz.)
- Gods regering gaat ook over het lot!
 - *Spr. 16:33: Het lot wordt in den schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van den HEERE.*
 - Reden waarom dit niet 'ijdel' mag gebeuren.
 - Dus ook niet voor sport en spel!

Van de voorzienigheid (13)

Huiswerkvraag

- Wat is het verschil tussen schepping en voorzienigheid?

Van de voorzienigheid (14)

- Waarover gaat Gods voorzienigheid? (v/a 6)
- Werkelijk over alle dingen, ook de geringste (v/a 7)
 - H.C. v/a 27: ... alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen
 - Voorbeelden in H.C. antwoord 27:
 - loof en gras, regen en droogte
 - vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank
 - gezondheid en krankheid
 - rijkdom en armoede
- Sprekende Bijbelse voorbeelden:
 - De twee musjes
 - *Matth. 10:29: ... En niet één van deze zal op de aarde vallen zonder uw Vader.*
 - De haren van uw hoofd
 - *Matth. 10:30: En ook uw haren des hoofds zijn alle geteld.*
 - Het gras en de bloemen
 - *Matth. 6:27-30: ... Aanmerkt de leliën des velds ...*

Van de voorzienigheid (15)

- Geen oneer voor God Zich daarmee te bemoeien
 - Hellenbroek geeft 3 redenen (v/a 8):
 1. Geen oneer die te hebben geschapen
 2. God hoeft er niets om te verzuimen (kan ook niet, gezien Zijn volmaakte eigenschappen)
 3. God voert er (soms) grote zaken door uit
 - Straf Farao en Egypte (*Exo 8:17: stof werd luizen*)
 - Tuchtiging van Israël (*Joël1:4: plagen met klein ongedierte*)
 - Vermaning van de luiaard (*Spr. 6:6-11 over de mieren*)
- Er gebeurt niets buiten Gods voorzienigheid
 - Ook niet de dingen die, wat de mens aangaat, bij geval geschieden
 - In vorige les gewezen op het lot (v/a 9)
 - *Spr. 16:33: Het lot wordt in den schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van den HEERE.*

Van de voorzienigheid (16)

- Waarover gaat Gods voorzienigheid nog meer?
- Over het leven en sterven van de mens (v/a 11)
 - Ons leven en sterven
 - *Psalm 31:16: Mijn tijden zijn in Uw hand;*
 - Kantt. 23; ... ik weet dat het alles aan U hangt, dat Gij het alles regeert ...
 - Tijd van geboorte
 - *Pred. 3:2: Er is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven*
 - Levensduur
 - *Job 14:5: Dewijl zijn dagen bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is*
 - Kantt. 7: Te weten van den voortgang en het einde zijns levens
 - Tijd van sterven
 - *Psalm 39:5: HEERE, maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij;*

Van de voorzienigheid (17)

- Gods voorzienigheid bepaalt ons leven en sterven
- Hoe dan ons leven verlengen of verkorten? (v/a 12)
 - Niet ten opzichte van God
 - Wel ten opzichte van zichzelf
 - En van de 'gewone' grens van 80 tot 90 jaren, door:
 - Verlenging door matig en godzalig leven (zie 5^e Gebod)
 - *Spr. 10:27: De vreze des HEEREN vermeerdert de dagen*
 - Verkorting door onmatig en goddeloos leven
 - Onmatig eten en drinken, sport enz.
 - *Psalm 55:24: de mannen des bloeds en bedrogs zullen hun dagen niet ter helft brengen*
- Gods voorzienigheid bepaalt ook hoe te sterven
 - Ziekte, ongevallen, oorlogsgeweld, natuurrampen?
 - Van dit alles geldt:
 - *Exo 21:13: maar God heeft hem zijn hand doen ontmoeten*
- Sluit het gebruik van (geoorloofde) middelen niet uit!

Van de voorzienigheid (18)

- Geoorloofde middelen gebruiken (v/a 13):
- God beveelt ze te gebruiken:
- Met betrekking tot ziekte en genezing
 - Naäman de Syrier
 - *2 Kon. 5:10-14: Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan, en uw vlees zal u wederkomen en gij zult rein zijn.*
 - Koning Hiskia
 - *2 Kon. 20:7: Neemt een klomp vijgen. En zij namen ze en legden ze op de zweer; en hij werd genezen*
- Ook met betrekking tot uitwendige zaken
 - Gebruik bijzondere middelen die God wil zegenen
 - Water gezond gemaakt door zout
 - *2 Kon. 2:21-22: Toen ging hij uit tot de waterwel en wierp het zout daarin, Alzo werd dat water gezond*
 - Meel in de giftige moes
 - *2 Kon. 4:41: Brengt dan meel. ... Toen was er niets kwaads in den pot*
 - Kantt. 71: Dit had het meel niet weggenomen, maar de kracht Gods, waarvan het meel alleen een teken en middel was

Van de voorzienigheid (19)

- Maakt dat het gebed niet overbodig? **NEE!**
- God voert Zijn voorzienigheid mede uit op gebeden van Zijn volk:
 - Bijbelse voorbeelden
 - David (voorgenomen tempelbouw)
 - *2 Sam. 7:27: Daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, dit gebed tot U te bidden*
 - Elia (regen en droogte op zijn gebed)
 - *Jak. 5:17: Elía was een mens van gelijke bewegingen als wij; en hij bad een gebed, dat het niet zou regenen; en het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden*
 - Daniel (duur ballingschap n.a.v. profetie Jeremia)
 - *Dan. 9:2-13: En ik stelde mijn aangezicht tot God den Heere, om Hem te zoeken met het gebed en smekingen,*
 - Johannes
 - *Openb. 22:17: En de Geest en de bruid zeggen: Kom.*
 - Kantt. 42: Dat is, verwekt in de harten van alle gelovigen zulke bewegingen en gebeden, met onuitsprekelijk zuchten

Van de voorzienigheid (20)

- Gods voorzienigheid gaat ook over (v/a 14):
- Onze burgerlijke staat (het huwelijk)
 - Izak en Rebekka
 - *Gen. 24:12: HEERE, God van mijn heer Abraham, doe haar mij toch heden ontmoeten*
 - Algemeen
 - *Matth. 19:6: Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheid de mens niet*
- Woonplaats
 - *Hand. 17:26: bescheiden hebbende de tijden tevoren geordineerd, en de bepalingen van hun woning*
- Vrede en oorlog
 - *Jes. 45:7: Ik maak den vrede en schep het kwaad*
- Burgerlijke regeringen
 - *Dan. 4:17: de levenden bekennen dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de koninkrijken der mensen en geeft ze aan wien Hij wil, ja, zet daarover den laagste onder de mensen*

Van de voorzienigheid (21)

- Gods voorzienigheid gaat ook over (vervolg):
 - Voor- en tegenspoed
 - *Klaagl. 3:38: Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?*
 - Kantt. 79: Is het niet God Die alle dingen in Zijn raad besluit, ordineert en in het werk stelt?
 - Oordelen en gerichten
 - *Amos 3:6: Zal er een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE niet doet?*
 - Zegeningen
 - *Spr. 10:22: De zegen des HEEREN, die maakt rijk*
- Ja zelfs over gedachten en dromen
 - *Spr. 19:21: In het hart des mans zijn vele gedachten, maar de raad des HEEREN, die zal bestaan.*
 - *Pred. 5:2: Dan ontzet Gij mij met dromen, en door gezichten verschrikt Gij mij;*
 - Tot verschrikking, vertroosting, profetie
 - *Job 7:14: Dan ontzet Gij mij met dromen (Zie ook Jacob en Jozef)*
 - Ook tot zondigen
 - *Zach. 10:2; en zij spreken ijdele dromen, zij troosten met ijdelheid;*

Van de voorzienigheid (22)

- De Bijbel spreekt toch over ‘bij geval’ en (niet woordelijk maar dan toch zakelijk) over toeval?
 - Barmhartige Samaritaan
 - *Luk. 10:31: En bijgeval kwam een zeker priester denzelven weg af, en hem ziende, ging hij tegenover hem voorbij.*
 - Abraham die een ram in de struiken zag
 - *Gen. 22:13: Toen hief Abraham zijn ogen op en zag om; en zie, achter was een ram*
 - Rebekka die op juiste moment verscheen
 - *Gen. 24:14-22: ... Ik zal ook voor uw kemels putten, totdat zij voleind hebben te drinken...*
 - De bijl die van de steel afschoot
 - *Deut. 19:5: Exo 21:13: en het ijzer schiet af van den steel en treft zijn naaste, dat hij sterft*
 - Achab die door een pijl getroffen werd
 - *1 Kon. 22:34: Toen spande een man den boog in zijn eenvoudigheid en schoot den koning van Israël tussen de gespen en tussen het pantsier*
- Wat bewijzen bovenstaande teksten?

Van de voorzienigheid (23)

- In al de genoemde gevallen was het voor de betrokkenen 'bij geval'
 - Zij wisten niet wat er gebeuren zou
 - Maar, de Heere wist het wel
 - *Hand. 15:18: Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.*
- De Bijbel spreekt op menselijke wijze
 - Voorbeeld van de barmhartige Samaritaan
 - Voor de Samaritaan was het 'bijgeval' dat hij het slachtoffer vond. Voor de Heere niet
 - Zie kanttekening op Luk. 10:31:
 - Kant. 31: Dat is, zonder voorbedachtheid, namelijk ten aanzien van deze mensen. Want anderszins ten aanzien van de voorzienigheid Gods geschiedt er niets bijgeval
- De Bijbel zegt toch dat tijd en toeval allen wedervaart?
 - *Pred. 9:11: maar dat tijd en toeval al dezen wedervaart*
 - Dit is tijd en toeval, niet zonder, maar onder Gods bestuur
 - Kantt. 48: Salomo spreekt hier van geen onzeker toeval, maar van zulk, dat van God geregeerd wordt

Van de voorzienigheid (24)

- **Waarom gebeurt er dan zoveel onrecht?**
 - Wij kunnen Gods wegen en handelingen niet begrijpen
 - *Psalm 139:6: De kennis is mij te wonderbaar; zij is hoog, ik kan er niet bij*
 - Wij kunnen het geheel niet overzien
 - Daarom was Asaf nijdig op de goddelozen, totdat!
 - *Psalm 73: 3 en 17: Want ik was nijdig op de dwazen, ziende der goddelozen vrede ... Totdat ik in Gods heiligdommen inging, en op hun einde merkte.*
 - Wij kennen Gods wijze bedoelingen niet
 - Job 42:12: En de HEERE zegende Jobs laatste meer dan zijn eerste
 - Door Jacobus als voorbeeld gesteld
 - *Jak. 5:11: Gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer.*
- **Stel niet zulke vragen, maar bedenk:**
 - *Klaagl. 3:33: Hij plaagt en bedroeft des mensen kinderen niet van harte.*
 - *Eze. 33:11: Maar daarin heb Ik lust , dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve*

Van de voorzienigheid (25)

Huiswerkvraag

- Waarom mogen wij niet spreken over een noodlot?

Van de voorzienigheid (26)

- V/a 15 t/m 20 betreft 3 aandachtspunten
 1. Gods voorzienigheid en de zonde (v/a 16-17-18)
 2. Voorzienigheid en onze verantwoordelijkheid (v/a 15-19)
 3. Nuttigheid van dit leerstuk (v/a 20)
- 1) Gods voorzienigheid en onze zonde (v/a 16)
 - Gods voorzienigheid gaat over goed EN kwaad
 - Niet te vergelijken met heidense leer van een noodlot
 - Het goede
 - *Jak. 1:17: Alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van den Vader der lichten afkomende,*
 - En het kwade
 - *Deut. 32:39: Ik dood en maak levend, Ik versla en Ik heel*
 - Het kwaad van de straf (God als Rechter)
 - Het kwaad van kastijding (als liefhebbend Vader in Christus)
 - Het kwaad van de zonde

Van de voorzienigheid (27)

1) Gods voorzienigheid en onze zonde (vervolg)

- Komt de zonde dan ook van God? (v/a 17)

- Dat is onmogelijk

- *Job 34:10 : Verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht*

- *Rom. 9:14: Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre.*

- De zonde komt van de duivel en van de mensen!

- Van de duivel

- *Joh. 8:44: Die was een mensenmoorder van den beginne, en is in de waarheid niet staande gebleven; want geen waarheid is in hem.*

- *Kantt. 68* Omdat hij den mens tot de zonde, en daardoor tot den tijdelijken en eeuwigen dood gebracht heeft.

- Van de mensen

- *Rom. 1:12: Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is*

- Het is Gods voorzienigheid Die:

- a) het kwaad toelaat, b) bepaalt en c) tot een goed einde bestuurt

Van de voorzienigheid (28)

1.a: Het kwaad toelaten in Zijn voorzienigheid

- Toelaten is Bijbels begrip
 - *Gen. 20:6: daarom heb Ik u niet toegelaten haar aan te roeren.*
 - *1 Kor. 16:7: maar ik hoop enigen tijd bij u te blijven, indien het de Heere zal toelaten.*
- Het toelaten van God
 - Niet alleen iets dulden
 - Maar actief wel of niet toelaten
- Toelaten is geen vrijheid om zonde te begaan
 - God laat mens de natuurlijke krachten om zonde te begaan
 - Leven, gezondheid, verstand, wil
 - *Jer. 11:8: Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd*
 - God belet hem niet om te zondigen
 - *Psalm 81:13: Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hun raadslagen*
 - *Hand. 14:6: Welke in de verleden tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen*

Van de voorzienigheid (29)

1.a: Het kwaad toelaten in Zijn voorzienigheid (vervolg)

- **God kan ook beletten om te zondigen**
 - Abimelech
 - *Gen. 20:6: en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen*
 - Lamech
 - *Gen. 31:7: ... God heeft hem niet toegelaten om aan mij kwaad te doen.*
 - Jerobeam
 - *1 Kon. 13:4: Maar zijn hand die hij tegen hem uitgestrekt had, verdorde*
- **Niet beletten een vorm van medeverantwoordelijkheid?**
 - **NEE.** Het Is tot volvoering van Gods raad
 - **Blijkt uit Bijbelse voorbeelden, zoals:**
 - Simei die David vloekte tot vernedering (2 Sam. 16:10)
 - Farao die zich verhardde tot Israëls verlossing (Exo 7:3)
 - Job die beproefd werd tot Gods eer
 - Judas die naar Gods raad Christus verloochende (Luk. 22:22)

Van de voorzienigheid (30)

1.b: Gods voorzienigheid bepaalt het kwaad

- Op personen
 - David die Abísaiï verhinderde Simeï te doden
 - *2 Sam. 16:9-10: Toen zeide Abísaiï, de zoon van Zerúja, ... Laat mij toch overgaan en zijn kop wegnemen. Maar de koning zeide: Wat heb ik met u te doen, gij zonen van Zerúja? Ja, laat hem vloeken*
- In zwaarte
 - *Job 1:12: Zie, al wat hij heeft zij in uw hand; alleen aan hem strek uw hand niet uit*
- En in tijd(sduur)
 - *Jer. 29:10: Zekerlijk, als zeventig jaren te Babel zullen vervuld zijn, zal Ik ulieden bezoeken*
- Ook de duivel en zijn engelen zijn beperkt
 - *Job 2:6: Zie, hij zij in uw hand, doch verschoon zijn leven*
 - Worden door God gebruikt tot beproeving
 - *2 Kor. 12:7: zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen.*

Van de voorzienigheid (31)

1.c: Gods voorzienigheid bestuurt de zonde

- Tot verheerlijking van Zijn Naam (primair!)
 - *Spr. 16:4: De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil,*
 - *Kantt. 10: Dat is, om Zijner eer wil; te weten, opdat in al Zijn werken klaarlijk schijnen zou Zijn wijsheid, macht, goedheid, rechtvaardigheid en al Zijn andere Goddelijke eigenschappen*
- Tot zaligheid van Gods volk
 - *Gen. 50:20: doch God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden.*
- Tot verderf en ondergang van satan en de goddelozen
 - *2 Thess. 10:10-12: ...daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling*
- Toelating, bepaling als besturing gezamenlijk
 - In de geschiedenis van Jozef
 - *Gen. 50:20: Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht; doch God heeft dat ten goede gedacht*
 - In de geschiedenis van Judas
 - *Hand. 2:23: Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde*

Van de voorzienigheid (32)

2. Voorzienigheid en onze verantwoordelijkheid

- Conclusies uit genoemde Bijbelse voorbeelden:
 - de voorzienigheid tast de vrijheid van de mens tot denken en handelen niet aan
 - Dus de mens zondigt vrijwillig
 - En blijft verantwoordelijk voor zijn/haar daden
 - God kan dus onmogelijk aangemerkt kan worden als ‘auteur der zonde’
- Alles is besloten: Waartoe dan middelen gebruiken?
- God heeft middelen gegeven volgens Zijn besluit
 - De mens is verplicht die te gebruiken
 - Soms wonderlijke middelen
 - Naäman de Syriër
 - *2 Kon. 5:10: Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan*
 - Koning Hiskia
 - *2 Kon. 20:7: Neemt een klomp vijgen. En zij namen ze en legden ze op de zweer; en hij werd genezen.*

Van de voorzienigheid (33)

2. Voorzienigheid en onze verantwoordelijkheid

- Onderscheiden middelen:

1. Middelen voor ons geestelijk heil

- De Bijbel, de prediking, het gebed, roepstemmen tot bekering die op verschillende wijze tot ons komen
- Deze middelen MOETEN gebruikt worden
 - Van nature slaan wij daar geen acht op
 - En bewerkt de mens vrijwillig de eigen ondergang
 - *Matth. 11:16-17: Het is gelijk den kinderens ... zitten en hun gezellen toeroepen ... Wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend.*
 - Kantt. 21: Met deze gelijkenis leert Christus, dat Hij op alle manieren, zo zacht als hard, gezocht heeft hen tot bekering te brengen.
- **Recht gebruik moet steeds geschonken worden (v/a 19)**
 - *Filip. 2:13: Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen.*
 - Kantt. 50: en alzo van onwilligen gewilligen makende, door de kracht des Heiligen Geestes,

Van de voorzienigheid (34)

Onderscheiden middelen (vervolg):

2. Middelen voor ons tijdelijk leven

- Wij zijn verplicht geoorloofde middelen te gebruiken
- Eten en drinken voor lichamelijk onderhoud
 - *Exo. 16:15-18: zo had degene die veel verzameld had, niets over, en dien die weinig verzameld had, ontbrak niet; een iegelijk verzamelde zoveel als hij eten mocht.*
 - Door de Heere in zijn voorzienigheid geschonken
 - *Pred. 3:13: dat ieder mens ete en drinke, en het goede geniete van al zijn arbeid. Dit is een gave Gods.*
- Ook middelen / behandelmethodes bij ziekte
 - Verplicht behandelingen toe te staan
 - *Num. 21:8-9 en het zal geschieden dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven*
 - En medicijnen te gebruiken
 - *Matth. 9:12: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn*

Van de voorzienigheid (35)

- Ongeoorloofde middelen voor ons tijdelijk leven
- A. Toekomstvoorspellingen, loterijen enz.
- Blijf ver van vormen van occultisme (horoscopen etc)!!
 - Alleen God kent de toekomst
 - *Rom. 11:34: Want wie heeft den zin des Heeren gekend?*
 - Alleen God kan wonderen doen
 - *Psalm 72:18: de God Israëls, Die alleen wonderen doet.*
 - De satan weet veel, maar kent Gods raad niet
 - De satan kan alleen schijnwonderen verrichten
 - *Exo. 7:11: en de Egyptische tovenaars deden ook alzo met hun bezweringen.*
 - Kantt. 14: Te weten, zoveel den uiterlijken schijn aanging, maar niet inderdaad.
 - Wat satan doet is onder Gods toelating (zie o.a. Job)
 - *2 Thess. 2:9-10: En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven*
 - *Kantt. 43: God zal den satan den toom over hen loslaten, ...*

Van de voorzienigheid (36)

- Ongeoorloofde middelen voor ons tijdelijk leven (vervolg)

B. Vooruitlopen op Gods voorzienigheid

- Vaccinaties, verzekeringen
- Willen niet afhankelijk zijn van God
- Geloven niet wat H.C. zondag 10 ons leert
 - H.C. v/a 27: en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen
- Nut van de leer van de voorzienigheid? (v/a 20)
 1. Tot eer en verheerlijking van het Goddelijk Wezen
 - *Psalm 92:6: O HEERE, hoe groot zijn Uw werken*
 2. Tot zegen van Gods volk
 - In tegenspoed geduldig te zijn
 - In voorspoed dankbaar te zijn
 - In het toekomende in alles (ziel en lichaam) op God te vertrouwen
 3. Voor de onherborene
 - Om te leren God te voet te vallen (Zefanja 2:2)

Van de voorzienigheid (37)

Huiswerkvraag

Waarom mogen wij ons niet inlaten met occultisme?